

Kliker tréning

- metóda pozitívneho výcviku psa

■ Bc. RENÁTA KAROLOVÁ

Čo je kliker?

Kliker - je malá plastová krabička, ktorá po stlačení vydáva cvakavý zvuk - kliknutie. V plastovej krabičke, ktorá je veľká ako krabička od zápalek je upevnená kovová doštička, ktorú pretlačíme palcom. Prítom vzniká zvuk klik-klak (kliknutie). Je dôležité pracovať stále rovnakým klikrom, pretože každý kliker vydáva iný zvuk.

História

Kliker sa objavil už v 40. rokoch 20. storočia, ale do širšieho podvedomia sa dostal až v 90. rokoch hlavne pri výcviku delfínov. Používa sa pri práci so psami, s mačkami, s koňmi, ale aj s papagájmi a ovcami. Niektorí cvičitelia využívajú kliker pri výcviku všetkého, iní ho považujú za výstrelok módy, ktorý je len na obtiaž.

Kliker tréning

je založený na *samostatnom premýšľaní psa a pozitívnej motivácii*. Pri výcviku psov sa kliker využíva v prvom rade ako spevňujúci podnet podmienený. Základom je, že kliknutie predchádza nejakej odmene, vždy keď príde „klik“, pes dostane odmenu. Kliker by teda bolo možné popísať ako malý „odmeňovací“ prístroj. Potrebujeme malé a chutné pamlsky, niečo, na čo sa budú psovi zbiehať sliny.

Pokusy dr. Ivana Pavlova s klasickým podmienením boli založené na podmienených podnetoch, ktoré ovplyvňujú slinenie psa, teda vrodené správanie. Pavlov zazvonil na zvonček, a potom dal psovi mäso a pes začal slintať. Teda zvonček, mäso, slinenie. Po viacerých opakovaníach pes začal slintať, akonáhle

počul zvonček, pretože očakával mäso. Potom Pavlov vynechal prostredný článok - mäso - a spojil slinenie so zvukom. Teda len zvonček, slinenie. Akonáhle bol neutrálny zvuk daný do spojitosti s potravou, stal sa v každom ohľade rovnako silným podnetom ako mäso samé.

Pokiaľ však chceme psa naučiť poslúchať zvuky a nie sliniť, môžeme využiť kliker ako podmienený spevňujúci podnet. Nepodmienenými podnetmi sú potrava, hračky, dotyk.

Cvičitelia delfínov používajú ako podmienený spevňujúci podnet píšťalku. Zvuk píšťalky sa nesie i pod vodou. Čiže najprv musíme upevniť to, že po písknutí príde odmena - ryba.

Skôr, ako začneme používať kliker pri výcviku, musíme psa naučiť, aby to pes chápal ako niečo pozitívne. Najprv psa naučíme, že po jednom kliknutí príde odmena. Musí to pochopiť ihneď. Pretože to budeme opakovať viackrát, používame len malé odmeny. Kliknutie znamená: správne - nasleduje odmena. K odmene pridáme slovnú pochvalu a nasleduje voľno. Opakujeme to dovtedy, kým šteňa nereaguje na samotný zvuk klikera. Obvykle to trvá len niekoľko minút. Niekedy šteňaťu odmenu vôbec nedáme, pretože našim hlavným cieľom je posilovať určité pozitívne správanie psa. Kliker je vhodné používať pri výcviku nových cvikov. V momente, keď pes pochopí, že vlastne on svojim správaním spôsobí, či kliknete, alebo nie, začne vám ponúkať rôzne druhy správania, dúfajúc, že dostane „klik“. Pri tomto spôsobe výcviku je pes aktívny a rozmýšľa. V zásade si jednotlivé cviky „vymýšľa“ sám.

Najväčšou silou klikru je to, že behom výcviku sa nikdy nemusíme psa dotýkať, aby sme mu ukázali, čo od neho očakávame. Kliker mu presne povie, čo je práve teraz požadované správanie. Akonáhle pes zvládne požadovaný cvik a prevádza ho niekoľko týždňov, nie je príliš praktické zakaždým klikať. Teda nastáva čas pomaly psa odvykať od klikru. Kliker nenahrádza slovnú pochvalu, ale je niečím na viac, pomáha k sústredenosti psa. Pes, ktorý je zvyknutý s klikrom cvičiť, si jeho použitie dáva do spojitosti s presnosťou a koncentráciou.

Kliker tréning je náročný na psovoda - každý cvik, ktorý chceme psa naučiť, si musíme dopredu poriadne premyslieť a rozfázovať. Pre lepšie pochopenie „psieho“ pohľadu na vec sa odporúča, aby niekto iný v miestnosti schoval dohovorený predmet, a pomáhal len klikaním pri jeho hľadaní. Žiadne slová, pochvaly. Pes sa pozrie správnym smerom „klik“, pozrie sa inam ticho. Vykročí správnym smerom, „klik“, siahne na zlú skriňu, ticho, a tak ďalej, až predmet nájde.

Správne načasovanie - „timing“

Ďalším pozitívom klikru je jeho rýchlosť. Klikrom sa dá presne potvrdiť pozitívne správanie psa v danom okamihu. Správne načasovanie kliknutia je veľmi dôležité. Treba odmeniť presne daný cvik, ktorý pes urobí. Predčasná alebo oneskorená reakcia posiluje nevhodné správanie, ktoré pes robil v danej chvíli. Výhodou klikru je jeho vždy rovnaký, nemenný, emóciami neovplyviteľný zvuk. Psy sú veľmi citlivé na reč tela a tón hlasu, dostávajú tak nejaké signály.

Tri základné pravidlá kliker - tréningu

1. Vždy psa po kliknutí odmeníme - dokonca aj keď sme omylom klikli v nesprávnu dobu. Pes musí mať absolútnu dôveru v pravidle: „klik znamená odmenu“.
2. Vždy kliknite len jedenkrát a s odmenou pridajte nadšenú slovnú pochvalu.

3. Udržujte tréningové sekvencie krátko a pre psa príjemné, zhruba okolo 5 minút. Mali by byť zábavou pre psa, ale aj pre vás. Cvičte krátko a viackrát za deň.

V akých kynologických športoch je možné kliker používať?

- Najviac sa používa pri cvikoch poslušnosti (obediencie, dogdancing, agility, športová kynológia...)

- Ideálne je navyknúť psa tak, že sám vyhľadáva pozíciu alebo cvik, aby počul klik ako signál „to je správne“. Týmto spôsobom budete robiť rýchlejšie pokroky a spresníte prácu psa. Napr.: pes nechodí pri nohe celkom tesne, ako by si to psodov predstavoval. Stojíte alebo idete so psom pri nohe a v okamihu, keď sa pes dostane do tesnej blízkosti, kliknete. Psovi kliknete až vtedy, keď ide v tesnej pozícii niekoľko krokov a tak ďalej, až bude chôdza pri nohe tesná a presná.

- Keď učíme psa cúvať, klikneme hneď pri prvom kroku, keď pes cúvol posilníme jeho sebaistotu. Pes si je istý, že to, čo robí, je správne a bude pokračovať.

- Každý pes sa niekedy oklepe, kýchne... Ale ako to naučiť na povel? Budeme vyhľadávať tieto situácie a pridávať povel a „klik“.

- V agility často psodovi uplatňujú kliker pri nácvičku kontaktných zón na kladine, hojdačke alebo áčku, ale aj pri nábehu do slalomu.

- Možnosť využitia klikru pri poslušnosti na obrane. Napr. pri revíri pes na miesto štvrtej makety mierí rovno na šiestu za figurantom. Je možné využiť túto pozitívnu metódu, „klik“ za každé obehnutie makety v správnom poradí. Kliker naladí do väčšieho sústredenia na presnosť.

- Pri stopovaní môžeme tiež použiť kliker, ak vidíme, že pes je neistý, kliknúť vždy, keď sa pes správne zrovná do stopy, a posilníme tak jeho sebavedomie a chuť do práce. Tu musíme podotknúť, že psodov si musí byť istý, kadiaľ stopa vedie.

- Kliker učí psa premýšľať a samostatne riešiť nastavujúce situácie.

- Pri správnom tréningu môže kliker prekonať v psovi strach z určitého predmetu alebo prostredia. Ukáže psovi, že spolupráca so psododom je radosť a že práca je vlastne zábava.

k9[®]

SELECTION

KVALITNÉ KRMIVÁ Z KANADY

maintenance
bežné
krmivo

proteiny: 22 %
tuky: 12 %
balenie: 20 kg

22/12

hi-
performance
pre aktívne
psy

proteiny: 30 %
tuky: 20 %
balenie: 20 kg

30/20

growth
pre šteňatá

proteiny: 28 %
tuky: 18 %
balenie: 20 kg

28/18

+ ďalších 1000 výrobkov pre vaše psy

Výhradný dovozca pre SR:
TATRAPET
031 01 Liptovský Mikuláš
kancelária tel./fax:
044/552 29 46
sklad tel./fax:
044/552 62 30

Hľadáme ďalších distribútorov a predajcov

www.tatrapet.sk